

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ประคอง กรรณสูต. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

พวงรัตน์ บุญญานุกัษ์. การจัดบุคลากร เพื่อคุณภาพการดูแล อนุกรมการบริหารการพยาบาล ลำดับที่ 1. ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [ม.ป.ท., ม.ป.ป.].

การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาลแนววิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์, 2522.

วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สาธารณสุข, กระทรวง. กองการพยาบาล. การวางแผนการดูแลผู้ป่วย. พระนคร: แสงทองการพิมพ์, 2515.

วารสาร

พวงรัตน์ บุญญานุกัษ์. "ระบบเจ้าของไข้." วารสารการพยาบาล. 25 (พฤศจิกายน 2519): 15 - 26.

วิทยานิพนธ์และอื่น ๆ

สุนันทา นิตินทรรม. "สาเหตุการเสียชีวิตของมารดาภายหลังคลอด ณ โรงพยาบาลใน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ศิริวรรณ เจริญ. "ความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับความต้องการการพยาบาลหลังคลอด." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ภาษาอังกฤษ

Books

Bailey, Rosemary E. Obstetric and Gynecological Nursing. 2d ed. London: English Language Book Society and Bailliere Tindall, 1975.

Clausen, Joy Princeton, Flook, Margaret Hemp, and Ford Boonie. Maternity Nursing Today. 2d ed. New York: McGraw-Hill Book Company, 1977.

Dickason, Elizabeth J., and Schult, Martha Olsen. Maternal and Infant Care. New York: McGraw-Hill Book Company, 1975.

Elhart, Dorothy., et al. Scientific Principles in Nursing 8th ed. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1978.

Glass, Gene V., and Stanley, Jullan C. Statistical Methods in Education and Psychology. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1970.

- Hamer, Bertha, and Hendensen, Virginia. Textbook of the Principles and Practice of Nursing. New York: The Macmillan Co., 1955.
- Ingalls, Joy, and Salerno, M. Constance. Maternal and Child Health Nursing. 3d ed. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1975.
- Iorio, Josephine. Childbirth Family-Centered Nursing. 3d ed. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1975.
- Kron, Thora. The Management of Patient Care: Putting Leadership Skills to Work. Philadelphia: N.B. Saunders Company, 1971.
- Lerch, Constance. Maternity Nursing. 2d ed. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1974.
- Lipkin, Gladys B. Psychosocial Aspects of Maternal-Child Nursing. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1974.
- Murray, Malinda. Fundamentals of Nursing. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1976.
- Notter, Lucille E., and Spalding, Eugenia Kennedy. Professional Nursing: Foundations, Perspectives and Relationships. 9th ed. Philadelphia: J.B. Lippincott Company, 1976.
- Pigors, Paul, Pigors, Faith, and Tribou, Marita. Professional Nursing Practice. New York: McGraw-Hill Book Company, 1967.
- Price, Alice L. The Art, Science and Spirit of Nursing. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1965.

Spalding, Eugenia Kennedy, and Notter, Lucillee. Professional Nursing: Foundations, Perspectives and Relationship. 7th ed. Philadelphia and Montreal: J.B. Lippincott Company, 1965.

Articles

Brown, David B. "Post-Delivery Care and Guidance." Nursing Mirror and Midwifery 132 (12 February 1971): 28-30.

Chagnon, Monique. et al. "A Patient Classification System by Level of Nursing Care Requirement." Nursing Research 27 (March-April 1978): 107-112.

Cunningham, Narah E. "Supportive Maternal and Child Care." The Canadian Nurse 55 (November 1959): 990-995.

Des Ormeaux, Susan P. "Implementation of the C.A.S.H. Patient Classification System for Staffing Determination." Supervisor Nurse 8 (April 1977): 29-35.

Georgette, Janet Kinney. "Staffing by Patient Classification." Nursing Clinics of North America 5 (June 1970): 329-339.

Hansen, Karl E. "How To Measure Nursing Care Time." The Modern Hospital 100 (April 1963): 93-96.

Jones, W.L. "The Emotional Needs of the New Family." Nursing Mirror 141 (23 October 1975): 49-52.

- McConnell, Edwina, and Wiley, Loy. "Staffing Should Be Spelled Staffing or How Many Staffnurse Are Enough." Nursing 77 7 (November 1977): 18-19.
- McCormick, Patricia, Roche, Joan M., and Steinwachs, Donald M. "Predicting Nurse Staffing." Hospital J.A.H.A. 47(1 May 1973): 68, 73-79.
- Mouchel, Nicole Du. "Are We Really Meeting Our Patients' Needs?" The Canadian Nurse (November 1970): 39-43.
- New, Peter Kong-Ming, Nite, Gladys, and Callahan, Josephine. "Too Many Nurse May Be Worse Than Too Few." The Modern Hospital 93 (October 1959): 104-106.
- Petrello, Maj Judith. "Your Patients Hear You, But Do They Understand?" RN 39 (February 1976): 37-39.
- Roehrl, Patricia Kelly. "Patient Classification: A Pilot Test." Supervisor Nurse 10 (February 1979): 21-27.
- Schlosser, Sharron. "The Emergency C-Section Patient Why She Needs Help---What You Can Do." RN 41 (September 1978): 53-57.
- Wachowiak, Kathleen Daily. "Sudden Infant Death Syndrome: What You Can Do to Help The Family." RN 41 (February 1978): 46-49.
- Warstler, Mary Ellen. "Some Management Techniques For Nursing Service Administrators." Journal of Nursing Administration. 2 (November-December 1972): 25-32.

Williams, Margaret A. "Quantification of Direct Nursing Care Activities." Journal of Nursing Administration 77 (October 1977): 15-18, 49-51.

Wolfe, Harvey, and Young, John P. "Staffing the Nursing Unit: Part 1 Controlled Variable Staffing." Nursing Research 14 (Summer 1965): 236-243.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภา ค ฅ น ว ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างการคำนวณเวลาสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ระหว่างค่าเฉลี่ยของเวลากิจกรรม การพยาบาลทั้งหมดที่ผู้ป่วยทั้ง 5 ประเภท ได้รับ ในแต่ละช่วงเวลาปฏิบัติงาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย ภายหลังจากการทดสอบความแปรปรวนด้วยวิธีที (T - Method)

ก. จำนวนเวลากิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาปฏิบัติงาน

ช่วงเวลาปฏิบัติงาน	ประเภทผู้ป่วย					รวม
	ประเภทที่ 1 (B ₁)	ประเภทที่ 2 (B ₂)	ประเภทที่ 3 (B ₃)	ประเภทที่ 4 (B ₄)	ประเภทที่ 5 (B ₅)	
เวรเช้า (A ₁)	X _{1.1} =118	100	116	110	126	
	X _{1.2} =92	128	79	165	171	
	X _{1.3} =109	110	169	108	196	
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	
	X _{1.30} =66	175	111	205	143	
รวม (ΣX ₁)	2605	3029	3694	5648	6516	21492
ΣX ₁ ²	239951	327267	507022	1117092	1489218	
เวรบ่าย (A ₂)	X _{2.1} =25	106	75	200	105	
	X _{2.2} =31	46	64	147	158	
	X _{2.3} =26	44	68	201	140	
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	
	X _{2.30} =18	48	70	151	230	
รวม (ΣX ₂)	976	1620	2509	4808	5939	15852
ΣX ₂ ²	42658	95408	239233	786288	1309253	

ช่วงเวลาปฏิบัติ งาน	ประเภทผู้ป่วย					รวม
	ประเภทที่ 1 (B ₁)	ประเภทที่ 2 (B ₂)	ประเภทที่ 3 (B ₃)	ประเภทที่ 4 (B ₄)	ประเภทที่ 5 (B ₅)	
เวรตึก (A ₃)	X _{3.1} =21	26	52	108	114	
	X _{3.2} =30	42	46	76	128	
	X _{3.3} =29	44	83	71	124	
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	
	X _{3.30} =11	49	44	108	159	
รวม (ΣX ₃)	662	1069	1761	2641	3324	9457
(ΣX ₃ ²)	6458	40361	111029	250363	398538	
รวมทั้งหมด (ΣX _B)	4243	5718	7964	13097	15779	46801

หาผลบวกกำลังสองระหว่างช่วงเวลาปฏิบัติงาน (ตัวแปร A)

$$\begin{aligned}
 SS_A &= \frac{(21492)^2}{150} + \frac{(15852)^2}{150} + \frac{(9457)^2}{150} - \frac{(46801)^2}{450} \\
 &= 5350845.45 - 4867408.00 \\
 &= 483437.45
 \end{aligned}$$

หาผลบวกกำลังสองระหว่างประเภทผู้ป่วย (ตัวแปร B)

$$\begin{aligned}
 SS_B &= \frac{(4243)^2}{90} + \frac{(5718)^2}{90} + \frac{(7964)^2}{90} + \frac{(13097)^2}{90} + \frac{(15779)^2}{90} \\
 &\quad - \frac{(46801)^2}{450} \\
 &= 5940356.88 - 4867408.00 \\
 &= 1072948.88
 \end{aligned}$$

หาผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่มย่อย (แต่ละประเภทผู้ป่วยในแต่ละเวร)

$$\begin{aligned}
 SS_{\text{Cells}} &= \frac{(2605)^2}{30} + \frac{(3029)^2}{30} + \frac{(3694)^2}{30} + \frac{(5648)^2}{30} + \frac{(6516)^2}{30} + \frac{(976)^2}{30} \\
 &+ \frac{(1620)^2}{30} + \frac{(2509)^2}{30} + \frac{(4808)^2}{30} + \frac{(5939)^2}{30} + \frac{(662)^2}{30} + \frac{(1069)^2}{30} \\
 &+ \frac{(1761)^2}{30} + \frac{(2641)^2}{30} + \frac{(3324)^2}{30} - \frac{(46801)^2}{450} \\
 &= 6497709.56 - 4867408.00 \\
 &= 1630301.56
 \end{aligned}$$

หาผลบวกกำลังสองของปฏิสัมพันธ์ (AB)

$$\begin{aligned}
 SS_{AB} &= SS_{\text{Cells}} - SS_A - SS_B \\
 &= 1630301.56 - 483437.45 - 1072948.88 \\
 &= 73915.23
 \end{aligned}$$

หาผลบวกกำลังสองภายในกลุ่มย่อย (หรือความคลาดเคลื่อน)

$$SS_{\text{Error}} = SS_{\text{Total}} - SS_{\text{Cells}}$$

$$\begin{aligned}
 SS_{\text{Total}} &= 239951 + 327267 + 507022 + 1117092 + 1489218 + 42658 \\
 &+ 95408 + 239233 + 786288 + 1309253 + 16458 + 40361 \\
 &+ 111029 + 250363 + 398538 - \frac{(46801)^2}{450} \\
 &= 6970139 - 4864708.00 \\
 &= 2102731
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 SS_{\text{Error}} &= 2102731 - 1630301.56 \\
 &= 472429.44
 \end{aligned}$$

$$MS_A = \frac{SS_A}{I-1} \quad (I \text{ คือ จำนวนกลุ่มในตัวแปร A})$$

$$= \frac{483437.45}{2} = 241718.72$$

$$MS_B = \frac{SS_B}{J-1} \quad (J \text{ คือ จำนวนกลุ่มในตัวแปร B})$$

$$= \frac{1072948.88}{4} = 268237.22$$

$$MS_{AB} = \frac{SS_{AB}}{(I-1)(J-1)}$$

$$= \frac{73915.23}{8} = 9239.40$$

$$MS_W = \frac{SS_W}{IJ(n-1)}$$

$$= \frac{472429.44}{435} = 1086.04$$

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_W}$$

$$= \frac{241718.72}{1086.04} = 222.57$$

$$F_B = \frac{MS_B}{MS_W}$$

$$= \frac{268237.22}{1086.04} = 246.99$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_W}$$

$$= \frac{9239.40}{1086.04} = 8.51$$

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Among Rows (A)	2	483437.45	241718.72	222.57**
Among Columns (B)	4	1072948.88	268237.22	246.99**
Interaction of A and B (AB)	8	73915.23	9239.40	8.51**
Within Cells (Error)	435	472429.44	1086.04	
Total	449	2102731		

เปิดตาราง F ถ้า F ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า F จากตาราง ที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนดให้ ณ ชั้นแห่งความเป็นอิสระทั้งสอง (คือ df ของตัวตั้งและ df ของตัวหาร) หมายความว่า ผลการทดสอบมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรไม่มีความแตกต่างที่มีความแปรปรวนเหมือนกัน

ข. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยภายหลังการทดสอบ ความแปรปรวนด้วยวิธีที (T - Method) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หากความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเวลากิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในแต่ละช่วงเวลาปฏิบัติงานที่ละคู่ จนหมดทุกคู่ แล้วนำบรรจุลงในตารางข้างล่างนี้

ตารางความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเวลากิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยแต่ละประเภทได้รับในเวรเช้า

ประเภทผู้ป่วย	ค่าเฉลี่ย	ประเภทที่ 1	ประเภทที่ 2	ประเภทที่ 3	ประเภทที่ 4	ประเภทที่ 5
ประเภทที่ 1	86.8	-	14.15	36.3**	101.43**	130.37**
ประเภทที่ 2	100.98	-	-	22.15	87.28**	116.22**
ประเภทที่ 3	123.13	-	-	-	65.13**	93.07**
ประเภทที่ 4	188.26	-	-	-	-	28.94**

2. คำนวณหาค่า $q \sqrt{\frac{MSW}{n}}$ โดยเปิดตาราง Studentized Range (q) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยใช้ค่า df เท่ากับ N-k และ r = k เมื่อ N คือ จำนวนผู้ป่วยทุกกลุ่มรวมกัน และ k คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

$$q \sqrt{\frac{MSW}{n}} = 4.603 \sqrt{\frac{1086.04}{30}}$$

$$= 27.695$$

3. นำค่า $q \sqrt{\frac{MSW}{n}} = 27.695$ ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ (ในข้อที่ 1) ถ้าค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 27.695 หมายความว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ป่วยคู่นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เวลาการพยาบาล โดยตรง และ โดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทนั้น ๆ ได้รับ ในแต่ละช่วงเวลาปฏิบัติงาน

ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเวลากิจกรรมการพยาบาล โดยตรงและ โดยอ้อม
ที่ผู้ป่วยประเภทที่ 1 ได้รับ ในแต่ละช่วงเวลาปฏิบัติงาน

กิจกรรมการพยาบาล โดยตรง	การพยาบาล โดยตรง		การพยาบาล โดยอ้อม		t	
	N	\bar{X}	SD	\bar{X}		SD
ช่วงเวลาปฏิบัติงาน						
เวรเช้า	30	51.8	14.50	35.03	15.96	4.30**
เวรบ่าย	30	12.1	5.96	20.43	14.36	-4.41**
เวรคึก	30	6.93	3.32	15.13	5.18	-13.02**

จากสูตร $t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sum D^2 - \frac{(\sum D)^2}{n}}{n(n-1)}}$ เมื่อกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 เป็น
กลุ่มเดียวกัน

ตัวอย่างการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เวลาการพยาบาล โดยตรงและ
โดยอ้อมที่ผู้ป่วยประเภทที่ 1 ได้รับ ในเวรเช้า

$$\bar{X}_1 = 51.8$$

$$\bar{X}_2 = 35.03$$

$$\sum D = 503$$

$$\sum D^2 = 21659$$

$$n = 30$$

$$t = \frac{51.8 - 35.03}{\sqrt{\frac{21659 - \frac{(503)^2}{30}}{30(30-1)}}$$

$$= 4.30$$

ค่า t จากตารางที่ระดับนัยสำคัญ .01 $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 2.76 ซึ่งน้อยกว่าค่า t ที่คำนวณได้ แสดงว่า t ที่ได้ มีนัยสำคัญ สรุปได้ว่า ผู้ป่วยประเภทที่ 1 ได้รับจำนวนเวลากิจกรรมการพยาบาล โดยตรงมากกว่ากิจกรรมการพยาบาล โดยอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0309/14152

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12 พฤศจิกายน 2522

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ ตีรราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วย นางสาวลิลลี่ ไชยารุณกุล นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วยหลังคลอด" ใน การที่นิสิตจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเองในการแบ่งประเภทผู้ป่วย และบันทึกเวลาการพยาบาลโดยตรง (Direct Nursing Care) ที่ให้แก่ผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง ในแผนกสูติ-นรีเวช โรงพยาบาลตีรราช

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นิสิตได้ เข้าพบเพื่อเรียนชี้แจงรายละเอียด ด้วยตนเอง และขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติให้ นิสิตได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอ ขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สุประคิษฐ บุนนาค

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ บุนนาค)

คณบดี

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2527677, 2511181 ต่อ 299

เกณฑ์ในการจัดประเภทผู้ป่วย

ความต้องการคานต่างๆ	ผู้ป่วยประเภทที่ 1	ผู้ป่วยประเภทที่ 2	ผู้ป่วยประเภทที่ 3	ผู้ป่วยประเภทที่ 4	ผู้ป่วยประเภทที่ 5
1. อาหาร	- รับประทานอาหารได้ ทุกประเภทไม่จำกัด อาหาร	- ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับ ประเภทอาหารที่ควร รับประทานเพื่อป้องกัน การเกิดภาวะโลหิตจาง หรือโรคอื่น ๆ ที่อาจเกิด ขึ้นได้เนื่องจากการ รับประทานอาหารไม่ เหมาะสม	- ต้องการอาหารเฉพาะ โรค เช่น อาหารจืด (Low Salt Diet) อาหารเบาหวาน อาหารที่มีโปรตีนสูง เป็นต้น	- ต้องจำกัดชนิดของ อาหาร เช่น อาหารน้ำ อาหาร อ่อน หรือต้องกระ- ตุ้นให้รับประทานอาหาร ให้ได้อาณาเวลา ตามที่กำหนด หรือ ต้องจำกัดปริมาณ น้ำดื่ม เป็นต้น	- ต้องได้รับอาหารที่ ให้ทางสายยาง หรือ ต้องคานอาหารและน้ำ ทางปากในผู้ป่วย หลังผ่าตัด
2. การขับถ่าย	- สามารถเดินไปห้องน้ำ ด้วยตนเองตามต้องการ ไม่ต้องการความช่วยเหลือ- เหลือจากผู้อื่น	- สามารถไปห้องน้ำได้ เอง แต่ต้องการการระวัง อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ หรือต้องได้รับการดูแลเป็น พิเศษจากบุคลากรพยาบาล ในบางเรื่อง เช่น การ- ถ่ายปัสสาวะหลังคลอด	- ต้องการความช่วยเหลือ เหลือจากบุคลากร พยาบาลในการช่วยพยุง ให้ลุกขึ้นและเดินไป ห้องน้ำ	- ไม่สามารถลุกจาก เตียงไปเข้าห้องน้ำ ได้ ต้องใช้หมอนอน (Bed Pan) ใน การขับถ่าย แต่ สามารถช่วยตนเอง ในการพลิกตะแคง	- ไม่สามารถถ่าย ปัสสาวะได้ ต้อง คานสายสวน- ปัสสาวะ ต้องการ การดูแลจาก บุคลากรพยาบาล ในการขับถ่าย

ความต้องการด้านต่างๆ	ผู้ป่วยประเภทที่ 1	ผู้ป่วยประเภทที่ 2	ผู้ป่วยประเภทที่ 3	ผู้ป่วยประเภทที่ 4	ผู้ป่วยประเภทที่ 5
<p>การทำความสะอาดร่างกาย</p>	<p>-สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากบุคลากรพยาบาล</p>	<p>เป็นต้น</p> <p>-สามารถอาบน้ำได้ด้วยตนเอง แต่ต้องการการระวังอุบัติเหตุ หรือ ต้องการความช่วยเหลือจากบุคลากรพยาบาลในบางเรื่อง เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการอาบน้ำให้</p>	<p>-หรืออาจต้องใช้หมอนอนในบางโอกาส</p> <p>-สามารถช่วยเหลือตนเองในการทำความสะอาดร่างกายได้บ้าง แต่ต้องอาศัยบุคลากรพยาบาลช่วยเหลือในการเช็ดตัวให้เป็นบางส่วนที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำความสะอาดได้ด้วย</p>	<p>หรือยกตัวขึ้นได้ในการใช้หมอนอน</p> <p>-หรือผู้ป่วยที่สามารถถ่ายปัสสาวะเองได้แล้ว แต่ยังคงต้องการสายสวนปัสสาวะเพื่อการสังเกตอาการผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นได้</p> <p>-ต้องได้รับการอาบน้ำอย่างสมบูรณ์ (Complete Bath) จากบุคลากรพยาบาล แต่สามารถทำความสะอาดปากพันได้เองโดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคลากรพยาบาล เช่น</p>	<p>โดยสิ้นเชิง</p> <p>-ต้องได้รับการอาบน้ำจากบุคลากรพยาบาล โดยสมบูรณ์ (Complete Bath) ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย</p>

ความต้องการด้านต่างๆ	ผู้ป่วยประเภทที่ 1	ผู้ป่วยประเภทที่ 2	ผู้ป่วยประเภทที่ 3	ผู้ป่วยประเภทที่ 4	ผู้ป่วยประเภทที่ 5
4. การได้รับยา	-ไม่จำเป็นต้องได้รับหรือได้รับยาที่เป็นประจำแก่	-ได้อาบน้ำในอ่างน้ำได้ -ได้รับยาทางปากเท่านั้น หรือได้รับยาบางอย่างเมื่อจำเป็น	ตนเอง (Partial Bath) เช่น บริเวณหลัง เป็นต้น หรือต้องการการดูแลเกี่ยวกับผิวหนัง การนวดหลัง ความสะอาดของปาก ฟันและผม และความสะอาดของอวัยวะสืบพันธุ์ เช่น ผู้ป่วยหลังผ่าตัดเด็กออกทางหน้าท้องในระยะ 48-72 ชั่วโมง หรือผู้ป่วยหลังคลอด 12 ชั่วโมงแรก -ได้รับยาที่ฉีดเข้าทางกล้ามเนื้อ (IM) หรือฉีดเข้าทางเส้น	ผู้ป่วยหลังผ่าตัดเด็กออกทางหน้าท้องในระยะ 24-48 ชั่วโมงแรก -ได้รับยาที่ฉีดเข้าทางเส้นโลหิตดำทุก 4-6 ชั่วโมง	ผู้ป่วยที่ต้องได้รับยาตลอดเวลาทางสารน้ำที่ให้ทางเส้นโลหิตดำ

ความต้องการด้านต่างๆ	ผู้ป่วยประเภทที่ 1	ผู้ป่วยประเภทที่ 2	ผู้ป่วยประเภทที่ 3	ผู้ป่วยประเภทที่ 4	ผู้ป่วยประเภทที่ 5
<p>5. กิจกรรมการรักษาพยาบาล</p>	<p>ผู้ป่วยทุกคนในหอผู้ป่วยนั้นๆ เช่น Multivitamins Ferro-B-CaI FeSO₄ เป็นต้น</p> <p>-ต้องการการรักษาพยาบาลทั่วไปที่ต้องกระทำให้แก่ผู้ป่วยหลังคลอดโดยปกติ เช่น การวัดระดับมดลูก การเช็ดหัวนม เป็นต้น</p> <p>-ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ ตามกฎของแผนกเท่านั้น คือเวลา</p>	<p>(p.r.n.) เช่น ยาแก้ปวด ยานอนหลับ เป็นต้น แต่ไม่เกินวันละ 1 ครั้ง</p> <p>-ต้องการการรักษาพยาบาลทั่วไปเช่นเดียวกับผู้ป่วยประเภทที่ 1 แต่ต้องการการบันทึกจำนวนน้ำคัมและปัสสาวะที่ไม่มีการคาสายสวนปัสสาวะหรือต้องการการชั่งน้ำหนักหรือการวัดความดันโลหิตหรือตรวจหา</p>	<p>เส้นโลหิตดำ (IV) แคฉีกเขาทางเส้นโลหิตดำไม่เกินวันละ 2 ครั้ง</p> <p>-หรือผู้ป่วยที่ได้รับยาบางอย่างเมื่อจำเป็น (p.r.n.) ที่บ่อยกว่าวันละ 1 ครั้ง</p> <p>-ต้องได้รับกิจกรรมการรักษาพยาบาลที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดของอวัยวะสืบพันธุ์ (Perineal Care) หรือต้องได้รับการสวนปัสสาวะในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายปัสสาวะครั้งแรกหลังคลอดได้ ต้องการวัดอุณหภูมิ ชีพจร</p>	<p>-ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิตและการบันทึกจำนวนปัสสาวะทุก 2 ชั่วโมง เช่น ผู้ป่วยหลังคลอดที่มีโรคแทรกซ้อน เช่น มีอาการชักหรือตกเลือดภายหลังคลอด แต่อาการต่างๆ เหล่านี้สงบลงแล้ว และ</p>	<p>(IV)</p> <p>-หรือผู้ป่วยที่ต้องทำการส่งเกตอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการให้อาหารนั้นๆ</p> <p>-ต้องการการรักษาพยาบาลที่ต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง อาจต้องการการพยาบาล 1-2 คนรวมกัน เช่น ผู้ป่วยโรคครรภ์เป็นพิษที่มีอาการชักรวมด้วย</p> <p>-หรือผู้ป่วยที่</p>

ความต้องการด้านต่างๆ	ผู้ป่วยประเภทที่ 1	ผู้ป่วยประเภทที่ 2	ผู้ป่วยประเภทที่ 3	ผู้ป่วยประเภทที่ 4	ผู้ป่วยประเภทที่ 5
	6.00 น., 10.00 น. และ 18.00 น.	นำตาลในปัสสาวะไม่ เกินวันละ 1 ครั้ง เพื่อ สังเกตอาการเปลี่ยนแปลง ในผู้ป่วยระยะพัก พ้นจากโรคแทรกซ้อน ต่างๆหลังคลอด -หรือต้องการการ พยาบาลที่ช่วยบรรเทา อาการอักเสบหรือติดเชื้อ ของแผลที่ฝีเย็บ เช่น การอบไฟ การ แช่กน เป็นต้น	การหายใจทุก 4 ชั่วโมง ไตแก่ เวลา 6.00 น., 10.00 น., 14.00 น., 18.00 น., 22.00 น. และ 02.00 น. หรือ ต้องการวัดความดันโลหิต วันละ 2 ครั้ง	ยังต้องการการสังเกต อาการอย่างใกล้ชิดอยู่	ต้องการการวัด อุณหภูมิ ที่พจร การ หายใจ ความดัน โลหิต และการ บันทึกจำนวนปัสสาวะ ที่น้อยกว่า ทุก 2 ชั่วโมง เช่น ผู้ป่วย ตกเลือดก่อนและ หลังคลอด ผู้ป่วย ครรภ์เป็นพิษที่มี อาการชักรวมควย หรือผู้ป่วยหลังผ่าตัด เด็กออกจากหน้าท้อง ใน 12 ชั่วโมงแรก เป็นต้น

คำชี้แจงในการจัดประเภทผู้ป่วย

1. เกณฑ์ในการจัดประเภทผู้ป่วย มีทั้งหมด 5 หัวข้อ แต่ละหัวข้อจะแบ่งระดับความต้องการของผู้ป่วยออกเป็น 5 ระดับ เรียงจากน้อยไปหามาก คือ

- 1.1 ผู้ป่วยที่ดูแลตนเอง (Self Care) จัดเป็นผู้ป่วยประเภทที่ 1
- 1.2 ผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลระดับต่ำ (Minimal Care) จัดเป็นผู้ป่วยประเภทที่ 2
- 1.3 ผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลระดับกลาง (Intermediate Care) จัดเป็นผู้ป่วยประเภทที่ 3
- 1.4 ผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลระดับต่ำกว่าระยะวิกฤติ (Modified Intensive Care) จัดเป็นผู้ป่วยประเภทที่ 4
- 1.5 ผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลในระยะวิกฤติ (Intensive Care) จัดเป็นผู้ป่วยประเภทที่ 5

2. ประเมินความต้องการการพยาบาลของผู้ป่วย และเขียนหมายเลขประเภทของผู้ป่วย ให้ตรงกับความต้องการของผู้ป่วยให้สมบูรณ์ทุกหัวข้อที่กำหนดให้ ลงในวงเล็บที่กำหนดไว้ในแต่ละหัวข้อ ให้ตรงในแต่ละเวอร์

3. พิจารณาตัดสินประเภทผู้ป่วยนั้น ๆ ในแต่ละเวอร์โดยนับจำนวนตัวเลขซึ่งแสดงถึงประเภทของผู้ป่วยในแต่ละหัวข้อ ถ้าผู้ป่วยมีความต้องการการพยาบาลระดับใดมากที่สุด ก็จัดผู้ป่วยอยู่ในประเภทนั้น เช่น ถ้าผู้ป่วยมีความต้องการการพยาบาลอยู่ในระดับ 2 เป็นจำนวน 3 หัวข้อ และมีความต้องการการพยาบาลในระดับ 3 เป็นจำนวน 2 หัวข้อ ก็จัดผู้ป่วยอยู่ในประเภทที่ 2 เป็นต้น

	เวลา	เวลา	เวลา
4. ต้องขยับถ่ายที่เตียง แต่สามารถช่วยพลิกตะแคงตัวได้ อาจทอกลายสวนปัสสาวะเพียงเพื่อการสังเกตอาการ			
5. ทอกลายสวนปัสสาวะเพราะไม่สามารถขยับถ่ายได้เอง			
3. การทำความสะอาดร่างกาย	()	()	()
1. สามารถอาบน้ำได้คนเดียว			
2. สามารถอาบน้ำได้คนเดียว แต่ต้องการการระวังอุบัติเหตุ หรือเตรียมเครื่องใช้ในการอาบน้ำให้อาบน้ำในห้องน้ำได้			
3. ต้องได้รับการเช็ดตัวให้เป็นบางส่วนที่ผู้ป่วยไม่สามารถเช็ด เองได้ และต้องได้รับการทำความสะอาดบริเวณอวัยวะ สืบพันธุ์			
4. ต้องได้รับการเช็ดตัวอย่างสมบูรณ์ (Complete Bath) แต่สามารถทำความสะอาดปาก ฟัน ใต้เอง			
5. ต้องได้รับการเช็ดตัวอย่างสมบูรณ์จากบุคลากรพยาบาล ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลย			
4. การได้รับยา	()	()	()
1. ไม่จำเป็นต้องได้รับยา หรือได้รับยาที่ให้เป็นประจำแก่ ผู้ป่วยทุกคนในหอผู้ป่วยนั้น เช่น Multivitamins Fero B Cal, $F_{e}SO_{4}$ เป็นต้น			
2. ได้รับยาทางปากเท่านั้น หรือได้รับยาบางอย่างเมื่อเวลา จำเป็น (p.r.n.) เช่น ยาแก้ปวด ยานอนหลับ เป็นต้น แต่ไม่เกินเวลละ 1 ครั้ง			

3. ใ้รับยาที่ฉีดเข้าทางกล้ามเนื้อ หรือยาที่ฉีดเข้าทางเส้นโลหิตดำที่ไม่เกินวันละ 2 ครั้ง หรือได้รับยาบางอย่างเมื่อจำเป็นที่น้อยกว่าเวลละ 1 ครั้ง
4. ใ้รับยาที่ฉีดเข้าทางเส้นโลหิตดำทุก 4-6 ชั่วโมง
5. ใ้รับยาหรือสารนำเข้าทางเส้นโลหิตดำตลอดเวลาหรือผู้ป่วยที่ต้องการการสังเกตอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการให้ยานั้น ๆ

5. กิจกรรมการรักษาพยาบาลประจำวัน

1. ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ ตามกฎของหอผู้ป่วยเท่านั้น
2. ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ เช่นเดียวกับหอผู้ป่วยประเภทที่ 1 แต่ต้องการการชั่งน้ำหนักหรือวัดความดันโลหิต หรือบันทึกจำนวนน้ำดื่มและปัสสาวะ หรือตรวจหน้าตาในปัสสาวะไม่เกินวันละ 1 ครั้ง
3. ต้องการการวัด อุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ ทุก 4 ชั่วโมง หรือตอ้งวัดความดันโลหิตวันละ 2 ครั้ง
4. ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจและความดันโลหิต หรือการบันทึกจำนวนปัสสาวะทุก 2 ชั่วโมง
5. ต้องการการวัดอุณหภูมิ ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิต หรือบันทึกจำนวนปัสสาวะที่น้อยกว่าทุก 2 ชั่วโมง

เวรเช้า	เวรบ่าย	เวรดึก

เวลา	
กิจกรรมการพยาบาล	
2. การรายงานอาการและการประชุมปรึกษา	
2.1 การรับเวรและการส่งเวร	
2.2 การรายงานอาการผู้ป่วยให้แพทย์ ทราบทั้งต่อหน้าหรือทางโทรศัพท์	
2.3 การเปลี่ยนปายหน้าเตียงผู้ป่วย	
2.4 การประชุมปรึกษาทางพยาบาล (Team Conference)	
2.5 การมอบหมายงานหรือการปรึกษารายงานเกี่ยวกับอาการของผู้ป่วยในระหว่างบุคลากรพยาบาล	
2.6 การรายงานหรือติดต่อกับหน่วยงานในโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เช่น การติดต่อหน่วยสังคมสงเคราะห์	
2.7 การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถามของญาติเกี่ยวกับผู้ป่วย	
3. การเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้การพยาบาล	
3.1 การเก็บหรือล้าง หรือเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย เช่น การล้างปรอทที่ใช้แล้ว การเตรียมเครื่องใช้ในการสวนปัสสาวะ ฯลฯ	
3.2 การเตรียมหรือล้างเครื่องใช้ในการทดสอบต่าง ๆ	

กิจกรรมการพยาบาล	เวลา
3.3 การจัดยาทางปาก ยาฉีดหรือเตรียมเครื่องมือที่จะให้สารน้ำทางเส้นโลหิตดำ รวมทั้งการตรวจสอบการดื่มน้ำให้ถูกต้อง	
3.4 การเปลี่ยนและเบิกอาหารของผู้ป่วยให้ตรงตามการรักษาของแพทย์	
3.5 การเบิกยาให้ผู้ป่วยได้รับยาตามการรักษาของแพทย์	
3.6 การเตรียมสิ่งของต่าง ๆ ของผู้ป่วยเพื่อย้ายหรือจำหน่ายผู้ป่วย	
3.7 การเตรียมตัวที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดต่อ เช่น การล้างมือ แชนมใส่เสื้อกาวน์ ฯลฯ	

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการพยาบาล	เวลา
2.7 การทำความสะอาดหรือช่วยเหลือผู้ป่วยในการทำความสะอาดปากฟัน	
2.8 การเตรียมผู้ป่วยและการชำระบริเวณฝีเย็บ	
2.9 การนวดหลัง	
2.10 การเปลี่ยนหรือช่วยผู้ป่วยในการเปลี่ยนเสื้อผ้า	
2.11 การทำเตียงและดูแลทำความสะอาดสิ่งแวดล้อมรอบเตียงผู้ป่วย	
2.12 การสระผม	
2.13 การตัดเล็บ	
3. การให้ยา	
3.1 การเตรียมผู้ป่วยและการให้ยาทางปาก	
3.2 การเตรียมผู้ป่วยและการฉีดยา	
3.3 การเตรียมผู้ป่วยและการให้สารน้ำทางเส้นโลหิตดำ (IV) หรือการเปลี่ยนขวดน้ำเกลือที่ให้ทางเส้นโลหิตดำ	
3.4 การให้ยาพวงสุกคม	
3.5 การตรวจสอบหรือปรับจำนวนหยดของน้ำเกลือให้ได้ตามต้องการ	

เวลา										
กิจกรรมการพยาบาล										
3.6 การปลดสายยางที่หน้าท่อทาง เส้นโลหิตดำออก (Off IV Fluid)										
3.7 การเห็นยาทางช่องคลอดหรือ ทวารหนัก										
3.8 การให้เลือด น้ำเหลือง หรือ เกล็ดเลือด										
3.9 การทายา										
4. การปฏิบัติการพยาบาล										
4.1 การวัดชีพจร อุณหภูมิและ การหายใจ										
4.2 การวัดความดันโลหิต										
4.3 การชั่งน้ำหนัก										
4.4 การเตรียมผู้ป่วยและการใส่หรือ ถอดสายยางต่าง ๆ หรือการสวน- ล้าง (Irrigation) หรือการดูด สิ่งตกค้างต่างๆ (Content)										
4.5 การเตรียมผู้ป่วยและการให้หรือ หยุดให้ออกซิเจน										
4.6 การดูดเสมหะ										
4.7 การเตรียมผู้ป่วยและการตัดไหม										
4.8 การเตรียมผู้ป่วยและการเช็ดตัว เพื่อลดไข้										

เวลา									
กิจกรรมการพยาบาล									
4.9 การเตรียมผู้ป่วยและการวัดมดลูก									
4.10 การพันผ้ารัดหน้าอก (Breast Binding)									
4.11 การพันผ้าพันท้อง									
4.12 การบีมน้ำนมออก									
4.13 การทำความสะอาดหัวนมและเต้านม									
4.14 การประคบควยกระเป๋าน้ำร้อนหรือน้ำแข็ง									
4.15 การเตรียมผู้ป่วยและการทำแผล									
4.16 การเตรียมผู้ป่วยและการสวนหรือถอดสายสวนปัสสาวะ									
4.17 การเตรียมผู้ป่วยและการสวนอุจจาระ									
4.18 การเตรียมผู้ป่วยและการตรวจปากมดลูก									
4.19 การเตรียมผู้ป่วยและการสวนล้างของคลอด									
4.20 การเตรียมผู้ป่วยและการอบไฟ									
4.21 การเตรียมผู้ป่วยและการโกนขนบริเวณที่ตองการ (Shave)									
4.22 การผูกมัด (Restrains) และแกลิ่งผูกมัดข้อเท้าผู้ป่วย									

เวลา									
กิจกรรมการพยาบาล									
4.23 การใส่ไม้กั้นเตียง									
4.24 การช่วยแพทย์หรือพยาบาลในการให้การรักษายาบาล									
4.25 การแชกน (Hot Sitz Bath)									
4.26 การเตรียมผู้ป่วย และฟังเสียงหัวใจเด็ก									
4.27 การให้การพยาบาลทารกที่อยู่กับมารดา									
5. ทมวดการทดสอบต่าง ๆ									
5.1 การเก็บสิ่งส่งตรวจจากผู้ป่วย									
5.2 การเจาะเลือดส่งตรวจ									
5.3 การตรวจปัสสาวะ									
6. การตรวจสอบอาการผู้ป่วย									
6.1 การเยี่ยมตรวจผู้ป่วยตามลำพัง หรือรวมกับแพทย์									
6.2 การสังเกตอาการและอาการเปลี่ยนแปลง									
6.3 การตรวจสอบการมีเลือดออกหรือสิ่งท้อออกมาจากผู้ป่วย (Checking Bleeding and Drainage)									

เวลา	
กิจกรรมการพยาบาล	
<p>6.4 การตรวจสอบความเรียบร้อยของ ผู้ป่วยเมื่อบริบาลผู้ป่วยหรือก่อนส่ง ผู้ป่วยไปยังห้องผ่าตัด หรือห้อง คลอด หรือหน่วยอื่นๆของโรงพยาบาล</p>	
<p>7. การดูแลระดับประคองจิตใจ</p>	
<p>7.1 การรับและจำหน่ายผู้ป่วย รวมทั้งการ ให้คำแนะนำในการพักรักษาตัวใน โรงพยาบาล การซักประวัติและการ ให้ความมั่นใจ</p>	
<p>7.2 การอธิบายพฤติกรรมการรักษา พยาบาลบางอย่างให้ผู้ป่วยเข้าใจ</p>	
<p>7.3 การสอนและการให้คำแนะนำแก่ ผู้ป่วย</p>	
<p>7.4 การพูดคุยกับผู้ป่วยและรับฟังผู้ป่วย</p>	
<p>7.5 การพาผู้ป่วยไปคูเด็กที่แผนกเด็กก่อน</p>	
<p>7.6 การตรวจสอบและมอบเด็กให้ตรงกับ มารดา</p>	
<p>7.7 การช่วยผู้ป่วยเตรียมตัวบุตรให้กลับ บ้านพร้อมมารดา</p>	
<p>8. การดูแลการเคลื่อนไหวของผู้ป่วย</p>	
<p>8.1 การเตรียมและส่งผู้ป่วยไปยังห้อง คลอด ห้องผ่าตัด หรือหน่วยอื่นๆ ของโรงพยาบาล</p>	

เวลา กิจกรรมการพยาบาล																	
8.2 การช่วยเหลือผู้ป่วยในการลุกจากเตียง ขึ้นเตียง หรือลงมานั่งที่เก้าอี้																	
8. การจัดหาผู้ป่วยให้เหมาะสมหรือการพลิกตะแคงตัวผู้ป่วย																	
8.4 การปรับระดับเตียงให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ป่วย																	

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวลิลลี่ โอฬารนุกูล เกิดวันที่ 9 ธันวาคม พุทธศักราช 2496 ณ จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (พยาบาล) จากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ เมื่อ พุทธศักราช 2518 ประสบการณ์การทำงาน เคยปฏิบัติงานใน ตำแหน่งครูพยาบาล ที่โรงเรียนผดุงครรภ์ภอนามัย โรงพยาบาลหัวเฉียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย